

Postadres: Postbus 8 3300 AA Dordrecht

Gemeente Dordrecht
Projectmanagement
Dhr. N. van Klinken

Stadsontwikkeling

Spuiboulevard 300
DORDRECHT

T 14078

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

Jacqueline Hoevenberg
T (078) 770 4905
E j.hoevenberg@dordrecht.nl

Datum 23 april 2014

Ons kenmerk 1205680

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Betreft Selectiebesluit op basis van BAAC Rapport V-10.0352 'Dordrecht, plangebied Dordtse Kil IV, Noordzijde. Inventariserend veldonderzoek (verkenkende fase)'

Geachte heer Van Klinken,

Met betrekking tot het BAAC Rapport V-10.0352 'Dordrecht, plangebied Dordtse Kil IV, Noordzijde. Inventariserend veldonderzoek (verkenkende fase)' kan het volgende meegedeeld worden.

Bureauonderzoek – opstellen archeologische verwachting

In het bureauonderzoek is vastgesteld dat voor het plangebied een middelhoge verwachting geldt op het aantreffen van archeologische resten uit de late ijzertijd tot en met de middeleeuwen. Het betreft dan bijvoorbeeld resten van - tijdens de Sint Elisabethsvloed van 1421 - verdrinken dorpen. Maar vanwege de ligging van het plangebied in een komgebied tussen rivieren gaat het vooral om sporen van de daarbij bijbehorende agrarische infrastructuur, zoals sloten en weteringen. Deze resten worden verwacht op een diepte tussen twee en drie meter beneden maaiveld.

Voor sporen uit de periode na de inpoldering van de Oude Beerpolder in 1659 geldt een middelhoge verwachting op het aantreffen van nog intact aanwezige cultuurhistorische relictten, zoals dijken en boerderijen. Concreet worden in het plangebied op basis van historische kaarten de sporen van de oorspronkelijk 17^e eeuwse, maar in de 20e eeuw geëgaliseerde Oostkade verwacht. Deze resten worden verwacht aan en direct onder het maaiveld. In het plangebied waren van de 17^e tot de 19^e eeuw geen boerderijen aanwezig. De direct bij de landerijen in de Oude Beerpolder behorende boerderij Beerwijkhoeve lag opvallend genoeg ten noorden van de Wioldrechtse Zeedijk in de polder Wioldrecht. De Oostkade verbond de hoeve met de gehele Beerpolder.

Kenmerk 1205680
Datum 23 april 2014

Veldonderzoek - toetsen verwachting

Uit het verkennende booronderzoek is duidelijk geworden dat het plangebied in een van oorsprong nat en drassig moerasbos heeft gelegen. Vervolgens heeft de noordelijker gelegen rivier het Oude Maasje vanaf de late IJzertijd een dun kleidek afgezet op het aanwezige veen. De top van dit archeologisch belangrijke niveau ligt op ca. 2,2 m -NAP (vanaf ca. 1,6 m -mv) en is slechts in vier van de 116 boringen aangetroffen: boringen 54, 68, 70 en 94. In de overige boringen blijkt het laatmiddeleeuwse klei-op-veen landschap tot ver in het onderliggende Hollandveen te zijn geërodeerd ten gevolge van de Sint Elisabethsvloed van 1421. De vloed heeft dus in vrijwel het gehele plangebied het oorspronkelijke klei- op-veen-landschap met maximaal 2 m afgetopt. De middeleeuwse dorpen Broek en Wioldrecht, die in of nabij het plangebied gesitueerd worden, zijn daarbij vermoedelijk geheel verdwenen. Een fragment kogelpot aardewerk, dat in boring 98 in de basis van het Merwededek, is aangetroffen, is vermoedelijk afkomstig van één van deze verdronken en weggeërodeerde dorpen. Het plangebied lag na de vloed van 1421 en tot de inpoldering in 1659 in het zoetwatergetijdengebied de Biesbosch. In die periode is het geërodeerde laatmiddeleeuwse landschap afgedekt door een fijngelaagd pakket rivierzand en klei, het zogenoemde Merwededek. De dikte van dit Merwededek varieert in het plangebied tussen minimaal 1,6m en meer dan 3,7m. Het verloop van de geëgaliseerde 17^e eeuwse Oostkade is in de boringen vastgesteld: het zandlichaam en de bijbehorende kwelsloot zijn aangeboord tot een diepte van 140 cm beneden maaiveld. Het verloop van kade en de sloot sluiten exact aan op het beeld en het traject op de historische kaarten.

Selectiebesluit

Gezien de vastgestelde ver- en diepgaande erosie van het verdronken laatmiddeleeuwse landschap wordt de middelhoge archeologische verwachting bijgesteld naar een lage verwachting. De verwachte archeologische waarden zijn in het verleden al zover door natuurlijke erosie aangetast of verloren gegaan, dat vervolgonderzoek niet zinvol is.

De lage verwachting geldt zowel voor het nu onderzochte noordelijke deel van het plangebied Dordtse Kil IV als het zuidelijke, niet onderzochte deel van het plangebied. De vastgestelde erosie zal in zuidelijke richting namelijk alleen maar toenemen, aangezien dit deel nog dichter bij de oorspronkelijke dijkdoorbraak van 1421 ligt.

Nader onderzoek van de historisch al goed gedocumenteerde en nu door het booronderzoek ook in opbouw bekende Oostkade is niet zinvol, omdat dit nauwelijks aanvullende of nieuwe informatie zal opleveren.

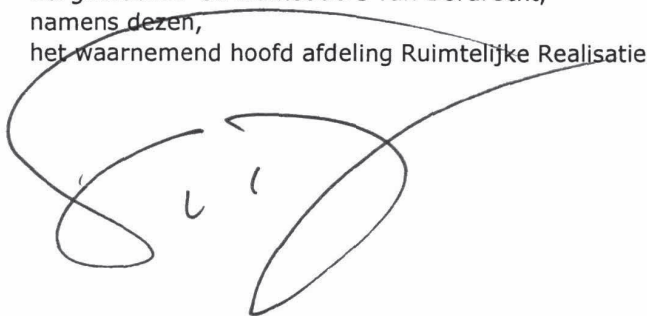
Het gehele plangebied Dordtse Kil IV wordt op basis van de resultaten van het nu uitgevoerde vooronderzoek wat betreft archeologie vrijgegeven voor verdere ontwikkeling. Archeologisch vervolgonderzoek is niet nodig.

Kenmerk 1205680
Datum 23 april 2014

Indien u inhoudelijke vragen of opmerkingen heeft, kunt u zich wenden tot mevrouw J. Hoevenberg, senior archeoloog beleid & advies op telefoonnummer 078 7770 4905 of via j.hoevenberg@dordrecht.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Dordrecht,
namens ~~dezen~~,
het waarnemend hoofd afdeling Ruimtelijke Realisatie

Dhr. E.E.G.M. van Dieën